

PER / PER A

Partim de:	-causa eficient	motiu, mòbil
	-causa final	destinació

ÚS DE PER

Causa eficient (allò que produeix un canvi). Es refereix sempre a temps passat o present (la causa és anterior o simultània a l'efecte).

Abraça:

• L'**infinitiu causal**, equivalent a *pel fet de, per raó de, a causa de*. Parafrasejable també per *perquè és (o havia) / per ser (o haver de ser) / per tal com* (verb en indicatiu).

Exs.: **Per** ser massa bo l'han ficat a la presó. / Ho diu **per** haver-ho sentit. / Multes **per** aparcar malament. / L'han condecorat **per** haver salvat tantes vides. / Detenen en Joan **per** robar en un despatx.

• L'**infinitiu de característica**, equivalent a *pel fet de fer-ho així, perquè ho fa així*.

Ex.: Es caracteritza **per** fer-ho així.

• L'**infinitiu d'expectativa** (acció que s'espera però que encara no s'ha realitzat) equivalent a *esperant de, que espera ser, encara sense*.

Exs.: Pis **per** llogar / Resta molt de camí **per** fer. / Parets **per** pintar. / Tinc tres noies **per** casar.

• Altres valors com **substitució** (Ex.: Ho faré jo **per** tu), **temps** 'durant' (Exs.: **Pel** gener fa més fred. / Ens veiem **per** Nadal), **frase d'infinitiu commutable per expressió adverbial** (Ex.: **Per** començar 'de moment' parlarem de...).

Causa final —indicadora de **finalitat**— (allò amb vista a què es fa una cosa). Es refereix sempre a temps futur i presenta dos matisos:

◆ **MOTIU O MÒBIL** (hom dona un caràcter motivat o intencional a l'infinitiu = *amb la intenció de*). Hi ha implicat un subjecte personal i els infinitius són regits per verbs (o substantius postverbals equivalents) que expressen una acció voluntària. L'infinitiu fa de complement del verb principal.

Aleshores **PER** es parafraseja per *amb la intenció de, per tal de, a fi de, perquè vull*.

DEMANEN AQUEST **PER**:

• Els infinitius dependents de **verbs o noms que expressen esforç, lluita** (*estudiar, treballar, esforçar-se, sacrificar-se, lluitar, combatre, morir...*).

Exs.: Lluitem **per** defensar la pàtria. / Ens sacrificuem **per** salvar els amics. Treballa **per** mantenir la família.

• Els infinitius dependents de **verbs de moviment** (*córrer, anar, entrar, portar, dur, tornar, acostar-se...*).

Exs.: S'ajagué al sofà **per** dormir. / Sortirem de matí **per** no fer tard. / Remena la cua **per** veure què li donen.

• Els infinitius dependents de **verbs d'acció voluntària** (*aconsellar, comprar, construir, decidir, dir, fer, enviar, intentar, oferir, proposar, resoldre...*).

Exs.: M'esperen **per** dir-m'ho. / El busquen **per** agafar-lo. / Canten **per** guanyar diners. No vaig voler dir res **per** no haver de discutir. / Ballen **per** divertir-se.

• Els infinitius dependents de **verbs de règim preposicional** (*apostar per, delir-se per, demanar per, decidir-se per, estar per, interessar-se per...*).

Exs.: Maldaven **per** escapar. / Tenia pressa **per** sortir. / Estic impacient **per** saber què...

- Quan hi ha implicada la **idea de favor, consideració, respecte o dependència**:

- * *Ho faig **per** tu (= a favor teu, en consideració a tu).*
- * *Demano respecte **per** ell (= envers ell).*
- * ***Per** mi, ja te'n pots anar (= pel que fa a mi...).*
- * ***Per** nosaltres no quedarà (si depèn de nosaltres...).*

ÚS DE **PER A**

◆ **DESTINACIÓ** (hom dóna caràcter objectiu a la finalitat, sense marcar-hi motivació o intencionalitat = *de cara a, amb vista a*).

A vegades la finalitat pot tenir un matís condicional o consecutiu, indicant, per tant, un fet posterior al del verb principal. Per altra banda, moltes vegades l'infinitiu no depèn directament del verb principal sinó del nom o de l'adjectiu que el complementa.

L'ús de **PER A** equival a *de cara a, amb vista a, amb destinació a, pel que fa a / a fi que* (verb en subjuntiu).

Exs.: L'Ajuntament rep X milions **per a** ocupar aturats. / Demanar ajut **per a** algú.

ESCRIVIM **PER A** QUAN HI HA:

- Infinitius dependents de **verbs objectius**, és a dir, que indiquen **necessitat o conveniència, existència, suficiència o mancança** (*caldre, necessitar, convenir, ser, estar, haver, bastar, guanyar, tenir, faltar...*).

Exs.: Calen arguments de pes **per a** convèncer-lo / Falta una setmana **per a** començar les vacances / Ja hi cabem **per a** fer una reunió.

- Infinitius dependents de **verbs de servei, ús, profit, preparació** (*servir, usar, utilitzar, aprofitar, preparar, emprar, valer-se...*). Tot i que poden semblar d'acció voluntària, s'hi remarca més la destinació o objecte que el motiu o intencionalitat

Exs.: Ara faig servir les ulleres **per a** llegir. / Aprofitaré l'avinentesa **per a** dir-li allò altre. / Estudia **per a** ser metge.

- Infinitius dependents de **verbs impersonals, passius o que no marquin el subjecte**.

Exs.: Festes **per a** començar el centenari. / Li ha estat posat un nom **per a** facilitar-ne la distinció.

- Infinitius que, més que pel verb principal, van regits per **substantius, adjectius, participis, adverbis**.

Exs.: No tinc temps **per a** pensar. / Remei bo **per a** curar la migranya. / Persones congregades **per a** tractar d'un afer. / Se situa en aquell lloc **per a** espiar.

- L'infinitiu **final-condicional**. La preposició sol anar a començament de frase. Parafrasejable per *si hom vol...*

Exs.: **Per a** ser director d'una escola, cal estar ben preparat. (si vol ser director, de cara a ser director, perquè pugui ser director). / **Per a** guanyar, s'ha de... / **Per a** jugar a classe, queda't a casa.

- L'infinitiu **final-consecutiu** (a la primera part sol haver-hi un terme quantitatiu: *massa, força, prou, molt, bastant, insuficient*).

Exs.: És molt d'hora **per a** telefonar-li. / N'hi ha **per a** deixar-ho. / És prou boig **per a** intentar-ho.

- L'infinitiu **final de posterioritat**, intercanviable per *i després...*

Ex.: Va anar-se'n un dia **per a** no tornar.

TAMBÉ USEM **PER A** QUAN HI HA:

— **Canvi de subjecte** (entre verb principal i verb en infinitiu). (Ex.: Busquem una noia **per a** fer de dependenta. / Li va donar una carta **per a** tirar-la a la bústia.

— **Termini fix referit al futur** (Exs.: Ho deixarem **per a** més tard / Ha d'estar llest **per a** demà).

— **Opinió** = *segons el meu parer...* (Ex.: **Per a** mi, s'equivoca).

Nota: Un *Per...* a començament de frase, sol entendre's com a causal. A fi de marcar que és final, aconsellem d'escriure *Per tal de...*